

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra Første Brev til en højvelbaaren Herre. 1728

Citation: Holberg, Ludvig: "Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret", i Holberg, Ludvig: *Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret*, udg. af F. J. BILLESKOV JANSEN ; Volmer Rosenkilde , Rosenkilde og Bagger, 1969-1971, s. 51. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holberg12-shoot-idm140252802286480/facsimile.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

nogenlunde ordentligt Latin, nemlig Dr. Smalridge; selv Bibliotekar Hudson, som dog regnes for én af sin Tids store Filologer, var ingen Undtagelse. Oxfordstuderterne disputerer ganske vist offentligt, men saa ynkeligt og ubehjælpsomt at de bliver hundeanst bare de ser et fremmed Ansigt, de sveder, bliver stumme, taber Traaden af bare Skræk for at blive til Grin for de tilstedeværende, som de ikke betragter som Tilhørere, men som mavesure Kritikere.

Til sidst rejste jeg fra Oxford til London, hvor jeg flittigt besaa alt hvad der var at se uden Betaling. Jeg kom tilfældigvis sammen med én af mine Venner ved Navn Peder Holm ind i Baptistkirken netop som en senil gammel Kone skulde til at modtage Daaben. Peder Holm havde altid sin Hund med sig, og den havde mere Kendskab til Jagt end til de baptistiske Daabsritualer. Naar den saa noget svømme i Vandet optog den resolut Forfølgelsen, og den gav ikke op før den havde sat Tand i sit Bytte og bragt det tilbage til Bredden. Nu blev den gamle Kone dykket ned i Vandet. Hunden, som var vant til at lystre det mindste Vink, blev ophidset over al den Postyr. Den blev saa jagtivrig som aldrig før, gav sig til at løbe og vilde have styrtet sig i Vandet hvis ikke dens Herre havde grebet den i Halsbaandet og holdt den tilbage. Ved at være saa hurtig i Vendingen reddede han os fra en Ulykke. Men Baptisterne lod os ikke gaa helt ustraffet bort. De gav os en dundrende Opsang og smed os ud af Menigheden.

Endelig gik jeg om Bord paa et svensk Skib og ankom efter fem Dages Sejlads lykkeligt til Helsingør. Derfra begav jeg mig ad Landvejen til København. Mit Helbred var ganske godt dengang, bortset fra at jeg ikke kunde taale at drikke Vin. Naar jeg gjorde det brusede Blodet paa en mærkelig Maade i Aarerne paa mig – det var for Resten ganske nyttigt for en ikke særlig velbeslaet Person som mig. Men mine Kammerater drillede mig for det. Nogle af dem grinede ad mig; de troede jeg var afholdende af reli-

DET FØRSTE BREV

giøse Grunde; andre prøvede ved malplacerede og ordrige Prædikener at faa Bugt med min Stædighed. De snakkede daglig om Vinens Fortræffelighed og mente at jeg vilde kunne kurere min legemlige Svaghed ved at drikke. Jeg svarede dem at jeg selv bedst kendte min Konstitution og vidste at jeg for at holde mig rask ikke alene maatte passe paa med Nydelsesmidler, men ogsaa skulde holde igen med Livsfornødenhederne. Disse evindelige Diskussioner plager man mig med den Dag i Dag, saa hvis jeg skulde disputere offentligt og der var frit Emne, vilde jeg helst disputere om Fordele og Ulemper ved Vin og Øl. Det gik nemlig mig (ja, undskyld Sammenligningen) ligesom dem der skifter Religion. De faar jo især paa Puklen af deres tidligere Meningsfæller, og de kender mest til Dogmerne i den Religion de har forladt. Det vil ikke falde Deres Excellence svært at gætte hvor rædsomt jeg lider under den Slags malplacerede Prædikener; De ved jo hvordan jeg faar Kvalme af opkogt Kaal, og at jeg ikke bryder mig om at høre selv den morsomste Historie gentaget.

Men for at komme tilbage til Sagen: Mit Helbred var godt nok, men det stod skidt til med Økonomien. Jeg syntes det var under min Værdighed at tjene til Livets Ophold paa min sædvanlige Maade og optræde som Lærer i det Land hvor jeg for nylig havde givet den Greven. Jeg var kort sagt fattigfin. Men da jeg var kommet helt paa Bunden fandt jeg en nobel Maade at lindre min Fattigdom paa uden at det gik ud over min Værdighed. Jeg døbte mit Studereværelse om til Auditorium, mine Elever til Tilhørere, bød min Stol: »Vær Kateder!« Ved lærde og latinske Opslag indbød jeg Kommunitetsalunnerne til Forelæsninger. Jeg lovede ikke Sprogundervisning men – som det nu hedder paa Universitets sproget – fuldstændige Oplysninger om udenlandske Forhold. Jeg docerede ikke – jeg dikterede. De studerende lod sig imponere af denne skraasikre Svada og styrtede i Massevis til mit »Auditorium«. De slugte graadigt de Ord jeg dikterede, de tog Noter, men da jeg skulde have Penge for min Ulejlighed